

โครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๑. ความเป็นมาเชิงนโยบาย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กำหนดจัดทำโครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีกิจกรรมงานวัดที่มีความเป็นมายาวนานหลายร้อยปี เป็นศูนย์รวมของชุมชนมาแต่โบราณ ภายในงานวัด เราจะได้สัมผัสบรรยากาศรื่นเริงที่เต็มไปด้วยแสงสี ความคึกคักของกิจกรรมต่างๆ ที่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคและสมัยการจัดงานวัดจึงเป็นเหมือนกุศโลบายที่เชื่อมโยงพุทธศาสนาและวิถีชีวิตของผู้คน ในแต่ละยุคสมัยเข้าด้วยกันได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงทั้งโรงเรียน สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ โรงละคร ตลาดนัด และร้านอาหารในคราวเดียว กิจกรรมในงานวัด จึงสะท้อนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายเอาไว้ในที่เดียว กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เห็นควรคัดเลือกวัดที่มีพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมงานวัด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้มีความมีศักยภาพ สู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการเพิ่มมูลค่าของทุนทางวัฒนธรรม โดยการทำงานบูรณาการร่วมกับกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบสองล้านบาทถ้วน) เพื่อดำเนินโครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และเครือข่ายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ ๕๕ จังหวัดเมืองรองทั่วประเทศ

ทั้งนี้ วัดอุประสงค์เพื่อให้สังคม ชุมชน และประชาชนตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญา พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากร องค์กรภาคี และแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน ปกป้องคุ้มครอง จารีตประเพณี ภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมในสังคม ส่งเสริม สนับสนุนการนำเนื้อหาสาระทางวัฒนธรรม มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วม สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน เพื่อประโยชน์และความยั่งยืนในการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดมรดกภูมิปัญญาของชุมชนให้คงอยู่ รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนต่อไป

๒. หลักการและความหมาย

งานวัดเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่สืบทอดมาแต่โบราณกาล ในอดีตบ้านกับวัดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดแยกกันไม่ออก วัดเป็นศูนย์รวมสำหรับการทำกิจกรรมหลายอย่าง อาทิเช่น เป็นสถานศึกษาเป็นโรงเรียนชาวบ้านส่งลูกหลานอยู่วัดเพื่อรับใช้พระและรับการอบรมศีลธรรม เล่าเรียนวิชาการต่างๆ จากพระสงฆ์ เป็นสถานสงเคราะห์ บุตรหลานชาวบ้านที่ยากจนได้มาอาศัยอยู่ในวัด อาศัยเล่าเรียนและดำรงชีพ แม้ผู้ใหญ่ที่ยากจนก็อาศัยวัดดำรงชีพ เป็นสถานพยาบาล รักษาผู้เจ็บป่วยตามความรู้ความสามารถในสมัยนั้น เป็นที่พักคนเดินทาง เป็นสโมสรชาวบ้านมาพบปะสังสรรค์ พักผ่อนหย่อนใจหาความรู้ เป็นที่ใกล้ชิดข้อพิพาท (ชาวบ้านไปหาความยุติธรรมที่วัด) เป็นที่ปรึกษาการครองตน การครองชีพ แก้ปัญหาชีวิตครอบครัวและความทุกข์ต่างๆ เป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรม ที่รวบรวมศิลปกรรมต่างๆ ของชาติ เป็นคลังพัสดุ เก็บของใช้ต่าง ๆ ที่ชาวบ้านจะได้ใช้ร่วมกันเมื่อมีงานที่วัด หรือเอาไปใช้เมื่อตนมีงาน เป็นศูนย์กลางการปกครองท้องถิ่น

ที่กำนันผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมลูกบ้านชี้แจงข้อราชการต่างๆ อีกทั้ง เป็นที่บำเพ็ญกุศลกิจ หรือประกอบพิธีกรรมตาม ประเพณี และหนึ่งในนั้นที่สำคัญ คือ เป็นสถานบันเทิง ที่จัดงานเทศกาล ประเพณี และมหรสพต่าง ๆ

งานวัดกับวัฒนธรรมไทยจึงแยกกันไม่ออก แม้ว่าวัฒนธรรมจะมีบ่อเกิดมาจากหลายสาเหตุ แต่สำหรับวัฒนธรรม ไทยส่วนหนึ่งมาจากวัด การจัดงานวัดจึงเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอีกทางหนึ่ง วัฒนธรรมประเพณี บางอย่างกำลังจะถูกกลืนและเลือนหายไปจากสังคมไทย ในขณะที่วัฒนธรรมใหม่กำลังแทรกเข้ามา หากไม่รักษา วัฒนธรรมเก่าไว้ อีกไม่นานก็จะเหลือแต่ตำนานที่คนเฒ่าคนแก่เล่าขาน ส่วนลูกหลานนี้ภาพไม่ออกว่าวัฒนธรรมเช่นนั้น ครั้งหนึ่งเคยมีในสังคมไทย ดังนั้น วัฒนธรรมหากไม่มีการสืบสานส่งต่อจากคนรุ่นเก่าไปสู่คนรุ่นใหม่ไม่นานก็เลือนหาย

ทั้งนี้ มหาเถรสมาคม ได้ออกระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการจัดงานวัด พ.ศ.๒๕๓๗ โดยแบ่งประเภทงานวัด ๓ ประเภท คือ

๑. งานเทศกาล ได้แก่ งานนมัสการปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน หรืองานประเพณีที่มีการออกร้านและมหรสพซึ่งเป็น ประจำปี

๒. งานมหรสพ ได้แก่ งานฉลอง หรืองานกุศลที่มีการออกร้านและมหรสพ ซึ่งจัดขึ้นเป็นการครั้งคราว

๓. งานชุมนุม ได้แก่ งานที่วัดจัดขึ้นเอง หรือมีผู้ขอจัดขึ้นภายในวัด

งานวัด (temple fair/ funfair) หมายถึง งานที่วัดจัดขึ้นเอง หรือมีผู้ขอจัดขึ้นภายในวัด มีลักษณะเป็นงานรื่นเริง ซึ่งจัดกลางแจ้ง มีการออกร้าน เครื่องเล่น และเกมต่างๆ เช่น ร้านขายอาหาร ร้านของที่ระลึก การเล่นเกมต่างๆ ภายนอกวัด กลางแปลง วงดนตรีลูกทุ่ง ลิเก ซิงข้าวสวรรค์ การโชว์ประหลาด และสิ่งอันน่าสะพรึงกลัว เช่น นางตานี บ้านผีสิง เป็นต้น

๓. หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา

๓.๑ เป็นวัดที่บอกเรื่องราวและอนุรักษ์ถ่ายทอดประเพณีท้องถิ่นอันเกี่ยวเนื่องกับประวัติศาสตร์และพัฒนาการ ทางสังคม อันมีคุณค่าทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถสะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนโดยทั่วไปได้

๓.๒ มีชุมชนอยู่บริเวณล้อมรอบ สามารถจำหน่ายสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมได้

๓.๓ สามารถเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓.๔ เป็นวัดที่สะท้อนเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่โดดเด่นออกมาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๕ มีการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้รู้ ปราชญ์ท้องถิ่น ศิลปิน ช่างฝีมือท้องถิ่น ผู้ประกอบการสินค้าและบริการทาง วัฒนธรรม

๓.๖ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกิจกรรม

๔. การดำเนินกิจกรรมของโครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา

๔.๑ กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน

๔.๒ การแสดงพื้นบ้าน ได้แก่ รำวงย้อนยุค ละคร ดนตรีลูกทุ่ง

๔.๓ งานวัดตามประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ซิงข้าวสวรรค์ ปาโป่ง สาวน้อยตกน้ำ ซิงข้าวสวรรค์ ม้าหมุน ปาโป่ง ยิงปืน สอยดาว/ตกไข่ หนูน้อย/สาวน้อยตกน้ำ หนังสกลางแปลง สอยดาวพาโชค

๔.๔ การสาธิตทางวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมงานวัด ได้แก่ การตำข้าวเม่า การทำขนมจีน การทำข้าวตัง กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน การออกร้านผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

๔.๕ การประกวดแข่งขัน ได้แก่ การประกวดแต่งกายย้อนยุค ประกวดร่ายย้อนยุค ประกวดจัดร้านค้า และการแต่งชุดไทยย้อนยุค ประกวดก่อเจดีย์ทราย ประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง ประกวดการจัดสำหรับอาหารหวาน - คาว

๒.๖ กิจกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ การจัดเตรียมและตกแต่งแสงสีภายในงาน แต่งกายย้อนยุค ตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรมฯ ของดีบ้านฉัน ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (CPOT) สินค้าพื้นเมือง

๕. Kick Off การจัดกิจกรรมงานวัด

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี หน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงวัฒนธรรม และในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีในการจัด Kick Off งานวัด ภายใต้ชื่อ “บันเทิงเรใจ งานวัดเมืองสุพรรณฯ” ณ วัดแค ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในวันที่ ๓๐ มิ.ย. ถึงวันที่ ๑ ก.ค. ๒๕๖๑ โดยกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย

๑. การแสดงทางวัฒนธรรม ได้แก่ ลิเกจังหวัดสุพรรณบุรี คณะอติเทพฟาร์รุ่ง การแสดงเพลงพื้นบ้านเพลงอีแซว ที่ได้รับรางวัลการประกวดการแสดงพื้นบ้านของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และการรำกลองยาว เป็นต้น

๒. การประกวดเพลงลูกทุ่งสุพรรณบุรี ระดับเยาวชน

๓. การละเล่นพื้นบ้าน

๔. art street

๕. การสาธิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ของชุมชนคุณธรรม ตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม และชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๖. การจำหน่ายอาหารพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรีที่ได้รับรางวัลการประกวดอาหารพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี

๗. การออกร้านของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๘. กิจกรรมงานวัด เช่น ชิงช้าสวรรค์ หนุมตักน้ำ หนังสติ๊กแปลง สอยดาว ร่ายย้อนยุค ปาลูกโป่ง ยิงเป้า เป็นต้น

๖. ผลการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค ๕๕ จังหวัดเมืองรอง

ลำดับ ที่	จังหวัด	โครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง	
		สถานที่	วันที่เปิดงาน
เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑			
๑	สุพรรณบุรี	วันแค	๓๐ มิ.ย. ๖๑
๒	กำแพงเพชร	วัดพระบรมธาตุ (พระอารามหลวง)	๒๒ มิ.ย. ๖๑
เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑			
๑	นราธิวาส	วัดลำภู	๑๒ ก.ค. ๖๑
๒	พะเยา	วัดธรรมิการาม (สบเกียง)	๑๘ ก.ค. ๖๑
๓	ปราจีนบุรี	วัดท้าวอุทอง	๑๙ ก.ค. ๖๑
๔	นครพนม	วัดธาตุประสิทธิ์	๒๐ ก.ค. ๖๑
๕	พิษณุโลก	วัดราชบุรณะ	๒๐ ก.ค. ๖๑

ลำดับ ที่	จังหวัด	โครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง	
		สถานที่	วันที่เปิดงาน
๖	เลย	วัดศรีภูมิ	๒๐ ก.ค. ๖๑
๗	จันทบุรี	วัดตะปอนใหญ่	๒๑ ก.ค. ๖๑
๘	ศรีสะเกษ	วัดพระธาตุสุพรรณหงส์	๒๑ ก.ค. ๖๑
๙	แม่ฮ่องสอน	วัดม่วยต่อ (หมวยต่อ) แปลว่าพระธาตุ	๒๔ ก.ค. ๖๑
๑๐	นครสวรรค์	วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง	๒๕ ก.ค. ๖๑
๑๑	อุทัยธานี	วัดทัพคล้าย	๒๕ ก.ค. ๖๑
๑๒	ยโสธร	วัดมหาธาตุ (พระอารามหลวง)	๒๕ ก.ค. ๖๑
๑๓	อำนาจเจริญ	วัดศรีโพธิ์ชัย	๒๕ ก.ค. ๖๑
๑๔	พิจิตร	วัดโพธิ์ประทับช้าง	๒๖ ก.ค. ๖๑
๑๕	แพร่	วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร	๒๖ ก.ค. ๖๑
๑๖	สมุทรสงคราม	วัดบางน้อยพระนอนแสนเหรียญ	๒๖ ก.ค. ๖๑
๑๗	สิงห์บุรี	วัดสว่างอารมณ์	๒๖ ก.ค. ๖๑
๑๘	ชัยภูมิ	วัดตาลนาแซง	๒๖ ก.ค. ๖๑
๑๙	หนองคาย	วัดโพธิ์ชัย พระอารามหลวง	๒๖ ก.ค. ๖๑
๒๐	ลำพูน	วัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหาร	๒๗ ก.ค. ๖๑
๒๑	อุดรดิตถ์	วัดเจติยคีรีวิหาร	๒๗ ก.ค. ๖๑
๒๒	อ่างทอง	วัดขุนอินทประมูล	๒๗ ก.ค. ๖๑
๒๓	ปัตตานี	วัดอรุณสิการาม (ห้วยเงาะ)	๒๗ ก.ค. ๖๑
เดือนสิงหาคม ๒๕๖๑			
๑	ชัยนาท	วัดพิชัยนาวาส (วัดบ้านเขียน)	๓ ส.ค. ๖๑
๒	บึงกาฬ	วัดโพธาราม	๓ ส.ค. ๖๑
๓	ร้อยเอ็ด	วัดบ้านเมืองสีแก้ว	๘-๑๐ ส.ค. ๖๑
๔	น่าน	วัดนางวงศ์	๙-๑๐ ส.ค. ๖๑
๕	ราชบุรี	วัดวาปีสุทธาวาส	๔ ส.ค. ๖๑
๖	สุโขทัย	วัดกลางดง	๒๖ ส.ค. ๖๑
๗	สุรินทร์	วัดจอมสุทธาวาส	๙ ส.ค. ๖๑
๘	บุรีรัมย์	วัดพระพุทธบาทเขากระโดง	๑๐ ส.ค. ๖๑
๙	มหาสารคาม	วัดโสมนัส	๑๖ ส.ค. ๖๑
๑๐	ชุมพร	วัดดอนสายแก้ว	๒๐ ส.ค. ๖๑
๑๑	สกลนคร	วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร	๑๗ ส.ค. ๖๑
๑๒	อุดรธานี	วัดสระแก้ว	๒๔ ส.ค. ๖๑
๑๓	ตรัง	วัดสาริการาม	๑๗ ส.ค. ๖๑
๑๔	เพชรบูรณ์	วัดมหาธาตุ พระอารามหลวง	๑๗ ส.ค. ๖๑
๑๕	ตาก	วัดไทยสามัคคี	๑๗ ส.ค. ๖๑

ลำดับ ที่	จังหวัด	โครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง	
		สถานที่	วันที่เปิดงาน
๑๖	นครนายก	วัดช้าง	๑๘ ส.ค. ๖๑
๑๗	กาฬสินธุ์	วัดเศวตฉัตรนาราม	๑๘ ส.ค. ๖๑
๑๘	อุบลราชธานี	วัดโพธิ์	๑๘ ส.ค. ๖๑
๑๙	นครศรีธรรมราช	วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	๑๘ ส.ค. ๖๑
๒๐	ระนอง	วัดบ้านหงาว	๒๐ ส.ค. ๖๑
๒๑	พัทลุง	วัดบ้านสวน	๒๒ ส.ค. ๖๑
๒๒	ลำปาง	วัดพระธาตุลำปางหลวง	๒๓ ส.ค. ๖๑
๒๓	หนองบัวลำภู	วัดศิริบุญธรรม	๒๓ ส.ค. ๖๑
๒๔	สตูล	วัดดูลยาราม	๒๖ ส.ค. ๖๑
๒๕	ตราด	วัดหนองบัว	๓๐ ส.ค. ๖๑
เดือนกันยายน ๒๕๖๑			
๑	สระแก้ว	วัดนครธรรม	๗ ก.ย. ๖๑
๒	ลพบุรี	วัดอัมพวัน	๘ ก.ย. ๖๑
๓	มุกดาหาร	วัดโพธิ์ศรีแก้ว	๘ ก.ย. ๖๑
๔	เชียงราย	วัดพระธาตุผาเงา	๑๕ ก.ย. ๖๑
๕	ยะลา	วัดคูหาภิมุข	๒๕ ก.ย. ๖๑

๗. สรุปบทเรียนสู่ความก้าวหน้า และพัฒนาการจากการดำเนินงานภายใต้โครงการเที่ยวงานวัด ๕๕ เมืองรอง บ้านเรา ประจำปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมทาว์นอินทาว์น กรุงเทพมหานคร โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

๗.๑ แนวทางการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานอย่างมีส่วนร่วม สู่การพัฒนาให้เป็นพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยนางสาวธัญญา ลิ้มศิริ นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ ผู้แทนจากกรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑) การท่องเที่ยวสำคัญอย่างไร ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจใหญ่ระดับโลก ปี ๒๐๑๖ มีนักท่องเที่ยว ๑,๒๓๕ ล้านๆ คน ทั่วโลก ซึ่งถือว่าการท่องเที่ยวเป็นปริมาณที่สูงมาก ปี ๒๐๑๗ กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากถึง ๓๕ ล้านคนโดยประมาณ อันดับสองคือ มาเลเซีย ต่างกัน ๒๐ ล้านคน ไทยได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวมาก ข้อมูลจากโครงการการท่องเที่ยวโลก ปัจจุบันนักท่องเที่ยวหลักของไทยคือ จีน กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายของไทย ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เข้ามามากขึ้นให้ ผลกระทบ ถ้านักท่องเที่ยวจีนเข้ามาทำให้นักท่องเที่ยวจากยุโรปลดลง ที่มาจากตะวันตกจริงๆคือจากประเทศอังกฤษ และทวีปอเมริกา อดีตมีกลุ่มนักท่องเที่ยวจากตะวันตกอื่นๆ มากกว่านี้ ตลาดที่สำคัญคือมาเลเซีย ลาว สิงคโปร์ เข้ามาการท่องเที่ยว ในระยะสั้น ๒-๓ วัน

๒) การบูรณาการ คาดว่า ปี ๒๐๓๑ ต่างชาติเข้ามาถึง ๖๖ ล้านคน ธุรกิจใหญ่ของประเทศรายได้หลัก ซึ่งจะเป็นประเทศจีนเข้ามาเที่ยวเยอะสุด ส่งผลให้เกิดรายได้สูงสุด ๔๕๗,๙๓๔ ล้านบาท ค่าใช้จ่ายคือที่พัก ซื้อมั้ปิ้งตัว

แปรสำคัญ อาหารและเครื่องดื่ม แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยนักท่องเที่ยวที่เข้ามาอยากทานอาหารไทยมากกว่าอาหารอย่างอื่นอยู่แล้ว บทบาทสำคัญของกรมการท่องเที่ยวที่จะพยายามดึงดูดพัฒนาตัวชุมชน วัฒนธรรมทางด้านอาหาร ให้ดึงดูดมากขึ้น จากการท่องเที่ยวสร้างเศรษฐกิจให้ไทยได้ดียิ่ง คือ รายได้ คิดเป็น ๒๑.๒ % -ของ GDP หรือเป็น ๑ ใน ๕ ของประเทศของรายได้ที่เข้ามา จำนวน แรงงานในภาคการท่องเที่ยว ๔๔ ล้านคน ภาษีโดยตรง โดยอ้อม ๔ แสนล้านบาท ทำให้เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ถ้าเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ

๓) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** หน่วยงานภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ภารกิจหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ ต่อมาคือกรมการท่องเที่ยวส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว ถัดมาคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภารกิจ มีมาก่อนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยวคือการพัฒนาการท่องเที่ยว การจดทะเบียนมัคคุเทศก์ การพัฒนาทั้งหมดอยู่ที่กรมการท่องเที่ยว ส่วน ททท ดูเรื่องการตลาดเท่านั้นภารกิจลดลง ปัจจุบัน บทบาทมากขึ้นคือ อพท หรือหน่วยงานพัฒนาเกษตรและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน องค์การอิสระองค์การมหาชน กำหนดเขตพื้นที่ขึ้นมา มีการส่งเสริมพัฒนา ในเฉพาะพื้นที่ที่กำหนด เช่น พื้นที่ในเกาะช้าง พื้นที่เชื่อมโยง เมืองเก่าวัน ปัจจุบันทำเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำคัญอีกหน่วยงานคือ TECE เป็นองค์การมหาชน มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดแสดงในประเทศไทย ประชุมนานาชาติในประเทศไทย เป็นหน่วยงานไม่สังกัดกระทรวง แต่เราต้องเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไปด้วยกัน กระทรวงวัฒนธรรมก็เป็นหน่วยงานที่สำคัญมาก ที่จะขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเช่นกัน กระทรวงต่อไปคือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลักๆคือมีหน้าที่ดูแลสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ต่อไปในส่วนของภูมิภาค ผู้ว่าราชการจังหวัด วัฒนธรรม เป็นหน่วยสำคัญในการขับเคลื่อนระดับจังหวัดและก็ยังมีหน่วยงานลูกของกระทรวงการท่องเที่ยวฯ คือ สำนักงานการท่องเที่ยวระดับจังหวัด ซึ่งเทียบเท่ากับวัฒนธรรม จังหวัด ซึ่งหน่วยงานต่างๆทำงานร่วมกันอยู่และ แล้วก็จะมีการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลักๆของประเทศ ต่อมา หน่วยงานภาคเอกชน มีสมาคมต่างๆ ทั้งสมาคมมัคคุเทศก์ของประเทศ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ช่วยขับเคลื่อนร่วมมือกับในภาพของเอกชน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ นอกจากนั้นคือความร่วมมือกับนานาชาติ องค์การการท่องเที่ยวโลกภายใต้องค์การสหประชาชาติ ซึ่งดูแลการท่องเที่ยวโดยตรง กำหนดทิศทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่สังกัดสมาชิกของเขา ดำเนินตาม ประเทศไทย เป็นมานานแล้ว เราใช้ทิศทางการท่องเที่ยวโลก เป็นนโยบายเรื่องการพัฒนาคือสำนักงานปลัดฯ และกรมการท่องเที่ยว

การตลาดคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โครงสร้างของกระทรวง มี ๒ หน่วยงานคือกรมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๓) **พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑** “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” หมายความว่า การจัดสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดเขต

พัฒนาการ ท่องเที่ยว ๘ เขต ประกอบด้วยเขตอารยธรรมล้านนา มรดกโลกทางวัฒนธรรม กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนกลาง ฝั่งทะเลตะวันตก อันดามัน วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง อารยธรรมอีสานใต้ ฝั่งทะเลตะวันออก

8 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยปี2557-2560

แต่ละเขตมีการกำหนดให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล มีทั้งการพัฒนาพื้นที่ การฝึกอบรม ให้ความรู้การอยู่ร่วมกัน ปัจจุบันกำลังกำหนดเขตพื้นที่ ที่ ๙ มา อยู่ระหว่างดำเนินการ ประกอบเขตพื้นที่หมู่เกาะ ทะเลใต้ ด้วยเกาะเต่า เกาะสมุย เกาะพะงัน ในแต่ละจังหวัด เมื่อมีเขตพัฒนาการท่องเที่ยวก็จะมีแต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตนั้นๆ จังหวัดนั้นๆในบางจังหวัด อาจแต่งตั้งวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้แทน ผู้ทรงคุณวุฒิด้วย

๔) นโยบายและแผนด้านการท่องเที่ยวและกีฬา ยุทธศาสตร์ในระยะ ๕ ปีเพื่อประโยชน์ ในการรักษา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในพื้นที่เพื่อ ประกอบการพิจารณาด้วย เขตพัฒนาการท่องเที่ยวจะกำหนดเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัด หรือพื้นที่เฉพาะก็ได้โดยให้ออกเป็น

กฎกระทรวงระบุชื่อของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และในกรณีจำเป็น ให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย การเปลี่ยนแปลงแนวเขตหรือการเพิกถอนเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้ออกเป็นกฎกระทรวง เมื่อมีการออกกฎกระทรวงกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวใดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตดังกล่าวขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว” ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวจำนวนไม่เกินสามสิบคนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเป็นกรรมการ โดยมีผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยที่การกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ ในปัจจุบันกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานของรัฐ ทำให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาไม่มีเอกภาพ เป็นไปอย่างไรทิศทางและไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทยังมิได้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นเหตุให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและด้อยคุณภาพนำมาซึ่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศให้มีคุณภาพและมีความยั่งยืน สมควรกำหนดให้มีกลไกในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศให้เป็นไปอย่างมีระบบสอดคล้องและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวมีเอกภาพและมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๗.๒ เทียวงานวัดมีผลดีอย่างไรบ้าง

๑) มีผลเรื่องของการสร้างรายได้ เช่น รายได้เกิดการหมุนเวียน สร้างผลประโยชน์การให้ชุมชน และเครือข่าย สำคัญที่สุด คือ เรื่องของการสร้างพื้นที่ความสุข ความบันเทิง

๒) งานวัดจะมีช่วงเวลาหลายพื้นที่ที่จะมีการกำหนดการ การเที่ยวงานวัดสร้างเศรษฐกิจและรายได้ให้ชุมชน โดยการขายผลิตภัณฑ์ของชุมชน รวมถึงการสร้างเอกลักษณ์ของชุมชน จะทำให้เกิดการสืบทอดต่างๆ และยังได้รู้คุณค่าความหมายของวัด ช่วงเวลาที่มีการแข่งขัน ความเป็นวัดก็เริ่มจางหายไป

๓) การจัดงานวัดที่สำคัญในตอนนี้ก็คือ ทำอย่างไรจะให้วัดกลับคืนมาภายใต้การท่องเที่ยวงานวัด รวมถึงการเป็นพื้นที่ของการเรียนรู้ร่วม จะเป็นในส่วนของการทำงานร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งจะมีผู้สูงอายุ คนวัยต่างๆ รวมถึงคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว

๔) งานวัดเป็นงานที่เชื่อมระหว่างคนในชุมชนกับวัด ให้มีภาวการณ์เป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การประสานงาน การมีวิธีการจัดการดำเนินงาน รวมถึงบทเรียนทางสังคม คือการถ่ายทอดวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่ของประเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความมั่นคงทางวัฒนธรรม บนพื้นฐานของความหลากหลายนิเวศวัฒนธรรม ในกลุ่มของชาติพันธุ์ของหลายๆพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผล เรื่องของประเทศ เรื่องนโยบาย เรื่องชุมชน ที่เชื่อมวิถีชีวิต วิธีการทำงานของคนในชุมชน โดยผ่านการเที่ยวงานวัด เป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ วัฒนธรรมให้คนในชาติและต่างชาติได้เห็น รวมถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจ การกระจายการท่องเที่ยว การขยายรายได้สู่เมือง โดยการเอางานวัดไปเชื่อมกับนโยบายของเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว คือ ผลดีของการเที่ยวงานวัด

๗.๓ เทียวงานวัด ส่งเสริมวัฒนธรรมชาติไทยอย่างไร

๑) ส่งเสริมในเรื่องของความรู้ ชุมชน ของดี วัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งมีหลากหลาย ทั้งเรื่องการแต่งกาย อาหารการกิน ศิลปะพื้นบ้าน ในขณะเดียวกัน “งานวัด” ก็ส่งเสริมในเรื่องของ “คน” คือ การสร้างคน โดยการส่งต่อสู่เยาวชนเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่า เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชน เชื่อมการทำงานของเครือข่ายในพื้นที่ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในส่วนของความรู้สึก เสริมพื้นที่ของความสุขในชุมชน ในขณะเดียวกันก็เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาและรากเหง้าของชุมชน ในขณะเดียวกัน ก็เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ของงานวัฒนธรรม เสริมสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นหลัง รวมถึงการสร้างผลประโยชน์ร่วม ในเรื่องของรายได้ ผลประกอบการ เศรษฐกิจในชุมชน รวมถึงการท่องเที่ยวในชุมชน และตอบโจทย์ในเรื่อง นโยบายของรัฐ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

๗.๔ ปัจจัยความสำเร็จเกี่ยวกับงานวัด ๗ ปัจจัย

๑. คน คนที่มีความมุ่งมั่นชัดเจนในเป้าหมายเดียวกัน หากมีความตั้งใจ ความทุ่มเทก็จะเกิดตามไปด้วย ความเพียรพยายาม ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ความเป็นภาวะผู้นำเชื่อมั่นในตัวเองและเพื่อนร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในข้อมูล และมีข้อมูลความเชื่อถือได้ มีการประสานงานที่ดีกับทุกภาคส่วน การคิดค้นและสร้างสรรค์งาน รวมไปถึงทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมของทีมงานส่งผลต่อการตัดสินใจและการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุมีผล และชัดเจนตรงประเด็น คนทั้งที่เป็นคณะสงฆ์ ผู้นำชุมชน ต้องมีจิตอาสา มีความรับผิดชอบ ความเป็นภาวะผู้นำมีอำนาจในการตัดสินใจ มีการประสานงานที่ดี

๒. พื้นที่ การคัดเลือกวัด วัดไหนที่มีความเหมาะสมที่จะจัด พื้นที่ต้องเหมาะสม ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสม พื้นที่ใช้สอยพอที่จะรองรับคนที่เข้าร่วมงาน รวมถึงศักยภาพของชุมชนนั้น ต้องอยู่ในเส้นทางที่คนไปร่วมกิจกรรมได้ มีความพร้อมทั้งด้านห้องน้ำ สาธารณูปโภค มีทุนทางวัฒนธรรมที่ดี ทุนทางสังคม คณะกรรมการเข้มแข็งไหม เจ้าอาวาสเห็นด้วยไหม สามารถขับเคลื่อนงานได้ไหม

๓. การมีส่วนร่วม งานวัดที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นงานที่ได้รับความสนใจและความร่วมมือภาคของหน่วยงานรัฐ ชุมชน วัด ทั้ง ๓ ส่วนต้องเชื่อมโยงกันจึงจะประสบผลสำเร็จรวมถึงศิลปินพื้นบ้าน การที่จะทำให้ชุมชนสนใจและร่วมมือได้ ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินการจัดงาน เพื่อให้ได้รูปแบบที่ชุมชนต้องการและพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มจัดงานหรือโครงการผู้บริหารและปฏิบัติงานจะต้องสอบถามและรับฟังความคิดเห็นหรือความต้องการของชุมชนก่อนเช่น การจัดงานวัดจะต้องนำศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านใดบ้างในชุมชนมาจัดแสดง

๔. งบประมาณ ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณหลักของโครงการที่ทางหน่วยการรัฐได้จัดสรรมา และงบประมาณจากหน่วยงานอื่นที่สนับสนุนในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ในเรื่องงบประมาณเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินโครงการ ซึ่งการดำเนินให้สำเร็จจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น หากเป็นโครงการที่ชุมชนมีความสุขเพิ่มขึ้น โดยไม่สามารถวัดออกมาในเชิงปริมาณก็ตาม ก็ถือว่าโครงการมีความคุ้มค่าและประสบผลสำเร็จ งบประมาณเสริม

๕. การจัดการ การจัดงานในระยะเริ่มแรกชุมชนอาจจะยังไม่มีความรู้ในข้อมูลเบื้องต้น หน่วยงานรัฐจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นที่เลี้ยงเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนในการจัดงานดังกล่าว นอกจากนั้นยังต้องทำหน้าที่ประสานงาน เสนอแนะ และอำนวยความสะดวกในการจัดงานให้ดำเนินไปตามแบบแผนที่วางไว้ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการบริหารงานที่มีความคล่องตัว โดยการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานให้สั้น

ลงทั้งนี้ผู้นำชุมชนจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบการทำงาน ในขณะที่สมาชิกจะต้องนำไปลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดงาน การออกแบบงานที่ชัดเจนแต่ละงานแตกต่างกันไปตามพื้นที่

๖. เครือข่าย เกิดจากความร่วมมือภาครัฐ

- ภาคเอกชน ร้านค้าต่างๆ

- ภาคประชาสังคม สมาคมต่างๆ

- ชุมชนคุณธรรมต่างๆ และเครือข่ายทางวัฒนธรรมเป็นงานที่เอาผลงานกิจกรรมต่างๆ ของกระทรวงวัฒนธรรม เครือข่ายศิลปินพื้นบ้าน ได้รับการแนะนำ ส่งเสริม และสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนจะเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความตื่นตัวและรวมกลุ่มขึ้น คนในชุมชน มีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำ ในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีในการร่วมกันจัดงานและร่วมทำกิจกรรมในชุมชนตลอดจนการมีพื้นฐานการนับถือศาสนาและวัฒนธรรมที่เหมือนกันจึงทำให้การทำงานดำเนินการไปตามเป้าหมายเดียวกัน

๗. การสื่อสาร การสื่อสารที่ดี อันจะมีผลให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และการประสานงานที่ดี ด้วยแผนงานต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และตรงตามเป้าหมายการสื่อสารที่ดี จึงเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติที่มี ประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จแก่ชุมชน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การสื่อสารที่เข้าใจง่าย ใช้วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการกระตุ้นพลังในการทำงานและเพิ่มประสิทธิผลของคนในชุมชนเพื่อให้สามารถร่วมกันนำพาชุมชนไปสู่ความสำเร็จ การสื่อสารที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลากหลายช่องทาง

๘. ข้อเสนอแนะแนวทางการทำงานในอนาคต

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว

๑. งบประมาณ

๑.๑ มีความต้องการงบประมาณมากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท ให้อยู่ในระดับ ๕๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป

๑.๒ มีความต้องการงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ งบประมาณควรมาในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม และเป็นเวลาเดิมทุกปี

๑.๔ วิธีจัดสรรงบประมาณควรมีคุณภาพ อาจจะต้องลงลึกถึงรายละเอียด

๒. การประชาสัมพันธ์ อยากให้กระทรวงการท่องเที่ยวมาเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้หน่อย ทุกวันนี้เหมือนว่าให้งบประมาณมาแล้วปล่อยเลยตามเลย ทั้งๆ ที่กระทรวงการท่องเที่ยวมีศักยภาพในการทำประชาสัมพันธ์เยอะมาก เพราะเรื่องประชาสัมพันธ์เป็นกระแสหลักในการจัดงานวัด คนจะได้รับรู้ รับทราบว่ามีการจัดงานวัดที่ไหนบ้าง เช่น การท่องเที่ยว ๕๕ เมืองรอง การประชาสัมพันธ์ควรมีความต่อเนื่องหรือควรระบุอยู่ในแผนปฏิทินการท่องเที่ยวหรือจัดเป็นเทศกาลงานวัดประจำปี

๓. เวลาดำเนินการ เวลาในระยะดำเนินการน้อย จึงทำให้เตรียมงานไม่ทัน และตรงกับฤดูที่ไม่เหมาะสม

๔. สถานที่ เป็นงานวัดจริง แต่จัดสถานที่ใกล้กำแพงเมืองหรือแหล่งท่องเที่ยวได้หรือไม่ เพราะบางพื้นที่มีประชาชนหลายศาสนา พอเน้นว่างานวัด อาจจะทำให้เกิดข้อจำกัดตรงนี้

๕. การทำงานร่วมกัน/ภาคีเครือข่าย กระทรวงการท่องเที่ยวไม่ควรเพียงแค่อ้างอิงปริมาณแต่ควรมาทำงานร่วมกันกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดด้วย นอกจากนี้อยากให้ระดับกระทรวงมาทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนแนวคิดกัน อยากจะให้มองเห็นว่า งานวัดนอกจากจะสะท้อนเรื่องของศาสนาแล้วยังอยากให้มองเห็นว่างานวัดสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนและวัฒนธรรมอีกด้วย

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๑. งบประมาณ

๑.๑ เนื่องจากพื้นที่แต่ละพื้นที่มีความพร้อมที่แตกต่างกัน บางพื้นที่มีความพร้อมที่จะจัดงานใหญ่ได้ บางพื้นที่จัดงานในระดับเล็ก ๆ อยากให้กรมฯ แบ่งงบประมาณตามระดับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ไม่ควรให้เท่ากันหมด ควรดูตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่

๑.๒ ปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติให้ชัดเจน

๑.๓ ปัญหาความล่าช้าของงบประมาณ อยากได้งบประมาณแบบรวดเร็วและชัดเจน

๑.๔ อยากได้งบประมาณแบบต่อเนื่อง

๒. การเรียนรู้

๒.๑ กรมฯ ควรจะเพิ่มการเรียนรู้ให้กับสำนักงานวัฒนธรรม ไม่ใช่มองเพียงว่า สำนักงานวัฒนธรรมเป็นผู้จัดงาน

๒.๒ กรมฯ ควรจะพาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดไปศึกษาดูงานในเรื่องการจัดงานวัด เพราะการจัดงานวัดของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๒.๓ กรมฯ ควรมีการสรุปบทเรียนแบบนี้ตลอด เพราะเป็นเรื่องที่ดี มีแต่ผลดีต่อคนทำงาน มีการสะท้อนให้เห็นว่า เกิดอะไร มีอะไร ผลเป็นอย่างไร

๒.๔ การพัฒนาความรู้ เช่น งานวัด ไม่ใช่แค่การจัดงานรื่นเริง ควรใส่ความรู้ขององค์ประกอบ ความหมาย หรือ เรื่องที่เป็น knowledge คนจัดงานจะได้รู้สึกรู้ว่าเป็นการพัฒนาตัวเองเพิ่มมากขึ้นด้วย

๒.๕ เวลาดำเนินการ หลากๆ คน ก็รู้สึกว่ ช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม

๒.๖ เรื่องการประชาสัมพันธ์

- ก่อนงาน อยากให้กรมฯ ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์มากขึ้น

- หลังงาน อยากให้กรมฯ เผยแพร่ว่ากรมได้ใช้เครื่องมือนี้แล้วเกิดอะไร

- ทำอย่างไรให้คนภายนอกรับรู้ว่ กรมฯจัดงานนี้ งานวัดเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และอยากบรรจุให้อยู่ในแผนของกรมและแผนระดับจังหวัดด้วย

๒.๗ เศรษฐกิจชุมชน ภายในงานมีการนำสินค้ามาขาย จะทำอย่างไรให้สินค้านั้นเกิดการต่อยอดไปได้ต่อ

๒.๘ มีบางพื้นที่มีข้อเสนอมาว่าพื้นที่เขามีความพร้อมมากกว่า ๑ วัด น่าจะมีการขยายต่อ หรือต่อยอด หรือเพิ่มกลุ่มเป้าหมาย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ปฏิบัติ

๑. ควรมีการวิเคราะห์พื้นที่ให้ละเอียด เพราะพื้นที่ที่จะนำมาซึ่งอัตลักษณ์ จะนำมาซึ่งทีมงานที่อาจจะมีมากกว่าการแต่งกาย รายละเอียดของงานจะชัดเจนขึ้น
๒. เรื่องการวางแผนการดำเนินงาน เรื่องของคน งาน งบประมาณ และระยะเวลา การวางแผนล่วงหน้า ระเบียบการจัดซื้อ
๓. เรื่องของกระบวนการการมีส่วนร่วม อยากให้มีการทำงานเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์ มีประชุมชี้แจง ไม่ตึงเครียดจนเกินไป งานบางอย่างต้องมีความยืดหยุ่นกัน
๔. การวางแผนหาแนวร่วมเป็นเครือข่าย เนื่องจากเราไม่สามารถทำงานอยู่หน่วยเดียวได้ จึงต้องสร้างภาคีเครือข่าย เริ่มจากการไปสร้างความเข้าใจ ไปประสานงาน ประสานความร่วมมือทุกระดับ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผู้ร่วมโครงการ

๑. ควรมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบอื่นบ้าง ไม่ใช่เพียงแค่งานวัดเมืองรอง เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เนื่องจากทุกจังหวัดมีเรื่องเล่า เล่าขาน ตำนานเมือง เรื่องราวประวัติศาสตร์ของตนเองอยู่แล้ว แนะนำให้แต่ละจังหวัดจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขึ้นมาบ้าง
๒. เรื่องของชุมชน การท่องเที่ยวแบบชุมชนหรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
๓. เรื่องงบประมาณของกระทรวงวัฒนธรรมเรามีจำนวนน้อยมาก หากการกรมการท่องเที่ยวมีงบควรที่จะส่งเสริมเรื่องงานวัฒนธรรม ลงไปถึงระดับชุมชน สร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ เพื่อกระทรวงวัฒนธรรมมีการทำงานที่มีคุณภาพมากขึ้น
๔. เกือบทุกจังหวัดเขาจะมีงานวัดประจำปี เกือบทุกที่ ทำไมเราไม่ไปสำรวจให้โอกาสเขาเป็นผู้จัดแล้วเอามาต่อยอด ทำให้งานมีการปรับโครงสร้างร่วมกัน เพื่อพัฒนางานที่ดีขึ้น
๕. เรื่องของการไม่แน่นอนของงบประมาณ ทั้งในด้านจำนวนเงินและระยะเวลาที่จะไปถึง จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน รวมถึงการกำหนดขีดเส้นที่ต้องจัดงานร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ บางจังหวัดมีจุดแข็งของตนเองอยู่แล้ว อย่าไปเปลี่ยนแปลงจุดแข็งของจังหวัดมากเกินไป

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายสภาวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค และสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
 กองกิจการเครือข่ายทางวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
 โทร. ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๑๔๒๔

ตัวอย่างภาพประกอบการจัดกิจกรรม

ตัวอย่างภาพกิจกรรม

แบบสรุปผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
ไตรมาสที่ ๔ (๑ กรกฎาคม – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	วัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี
งบประมาณ	๒๓,๘๐๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบสามล้านแปดแสนบาทถ้วน)
ความสอดคล้อง กับพันธกิจของกรม (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง)	☐ ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในสังคมมีค่านิยมที่เหมาะสม
	☒ ส่งเสริม สนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางสังคมและเศรษฐกิจ
	☐ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ให้มีศักยภาพ
	☒ ส่งเสริมภาคประชาชนให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรม
	☐ ศึกษา วิจัยและจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาและเผยแพร่
	☐ ส่งเสริม และกำกับดูแลงานภาพยนตร์และวีดิทัศน์
ประเด็นยุทธศาสตร์	ส่งเสริมเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพชุมชน
ผลผลิตที่	
ผู้รับผิดชอบ	กลุ่มค่านิยมและความเป็นไทย สถาบันวัฒนธรรมศึกษา

๑. ผลการดำเนินงาน (ระบุกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ สถานที่จัดกิจกรรม โดยละเอียด)

๑.๑ กิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี”

สถานที่จัดกิจกรรม

พื้นที่ที่มี “รุกข มรดกของแผ่นดิน” จำนวน ๖๕ แห่ง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑) พิจารณาคัดเลือกต้นไม้อ เพื่อจัดกิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี และลงพื้นที่สำรวจเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมฯ

๒) ประสานงานกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพื่อประชุมปรึกษาหารือเตรียมความพร้อมในการ จัดกิจกรรมและลงพื้นที่สำรวจฯ

๓) ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔) ขออนุมัติเดินทางไปราชการเพื่อติดตามผลการดำเนินโครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๕) สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อทราบ

๒. ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการ

ผลผลิต

๑. ได้จัดกิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี” จำนวน ๖๖ แห่ง

/ ผลลัพธ์...

ผลลัพธ์

๑. มีสื่อเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ฯ ให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของต้นไม้เพิ่มขึ้น
๒. เกิดเส้นทางท่องเที่ยววิถีใหม่ทางวัฒนธรรมที่มีเรื่องราวประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และประชาชน ในพื้นที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๓. เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เล็งเห็นความสำคัญของต้นไม้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาต้นไม้ และการสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น
๔. เด็ก เยาวชน และประชาชน เกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหน ในมรดกทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น

๓. สถานภาพโครงการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	แผนปฏิบัติการ		ผลการดำเนินงาน		เปรียบเทียบแผน/ผล		
		เริ่มต้น	สิ้นสุด	เริ่มต้น	สิ้นสุด	ล่าช้า	ตามแผน	เร็วกว่าแผน
๑. กิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี”	พ.ค. – ก.ย. ๖๑	พ.ค. ๖๑	ก.ย. ๖๑	พ.ค. ๖๑	ก.ย. ๖๑		✓	

๔. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายของโครงการ

ที่	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมสำคัญ	เป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ	ผลการดำเนินงาน
๑.	กิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี”	- ได้จัดกิจกรรมเปิดตัวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี” ไม่น้อยกว่า ๒๕ แห่ง	- ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี” จำนวน ๖๔ แห่ง ดังนี้ ๑. ต้นจำปาขาว จังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒. ต้นยางนา จังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๓. ต้นส้มโอง จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๔. กลุ่มต้นชะโนด จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๕. กลุ่มต้นจำปาหอม จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๖. ต้นโพธิ์ ไทร ไกร กร่าง จังหวัดสมุทรสงคราม วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๗. ต้นยางสามยอด จังหวัดนครปฐม วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๘. ต้นโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๙. ต้นตะเคียนทอง จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ที่	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมสำคัญ	เป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ	ผลการดำเนินงาน
			๑๐. ต้นพระเจ้าห้าพระองค์ จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๑. ต้นสมพงหรือสะพง จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๒. ต้นมะปริง จังหวัดระยอง วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๓. ต้นเชียงใหญ่ จังหวัดเลย วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๔. ต้นมะขาม จังหวัดพัทลุง วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๕. ต้นโพธิ์ล้อมโบสถ์ จังหวัดอ่างทอง วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๖. ต้นยางนา จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๗. ต้นสะตือ จังหวัดระยอง วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๘. ต้นตะเคียน จังหวัดระยอง วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๑๙. ต้นโพธิ์ จังหวัดระยอง วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒๐. ต้นนางดำ จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒๑. ต้นมะค่าแต้ จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒๒. ต้นแปะ จังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๓. ต้นมะค่ายักษ์ จังหวัดอุทัยธานี วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๔. ต้นพระเจ้าห้าพระองค์ จังหวัดอุทัยธานี วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๕. ต้นสมพง จังหวัดยะลา วันที่ ๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๖. ต้นหลุมพอ จังหวัดยะลา วันที่ ๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๗. ต้นมะเดื่อกวาว จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

ที่	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมสำคัญ	เป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ	ผลการดำเนินงาน
			๒๘. กลุ่มต้นตะแบก จังหวัดน่าน วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๒๙. ต้นสะเดาเทียม จังหวัดสงขลา วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๐. ต้นมะขาม จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๑. ต้นเทพทาร์ จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๒. ต้นสมพง จังหวัดนราธิวาส วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๓. ต้นชมพูภูคา จังหวัดน่าน วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๔. ต้นพริกยักษ์ จังหวัดน่าน วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๕. ต้นมะขาม จังหวัดสุรินทร์ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๖. กลุ่มต้นจำปีสิรินธร จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๗. ต้นนิโครธ จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๘. ต้นสมพง จังหวัดลำปาง วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๓๙. ต้นเลียบ จังหวัดสงขลา วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๐. ต้นยางพารา จังหวัดตรัง วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๑. ต้นไทรงาม จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๑๗-๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๒. ต้นยางนา จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๓. ต้นจัน จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๔. ต้นจันผา จังหวัดสุรินทร์ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๕. ต้นลำแพน จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๖. ต้นหว้าน้ำ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๗. ต้นชะจาว หมู่บ้านท่าไทร จังหวัดลำปาง วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

ที่	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมสำคัญ	เป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ	ผลการดำเนินงาน
			๔๘. ต้นหยี จังหวัดปัตตานี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๙. ต้นจำปาตะ จังหวัดปัตตานี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๐. ต้นประดู่ จังหวัดหนองบัวลำภู วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๑. ต้นหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๒. ต้นชะจาว วัดพระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๓. ต้นไทร จังหวัดยะลา วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๔. ต้นตะเคียนทองพันปี จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๕. ต้นทุเรียนยักษ์พันธุ์จระเข้ จังหวัดสุโขทัย วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๖. ต้นตะเคียน จังหวัดพิจิตร วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๗. ต้นยางนา จังหวัดนครนายก วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๘. ต้นตะเคียนทอง จังหวัดนครนายก วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๕๙. ต้นเปื่อย จังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๐. ต้นตะคร้อ จังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๑. ต้นสมพง จังหวัดเชียงราย วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๒. ต้นสมอพิเภก จังหวัดเชียงราย วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๓. กลุ่มต้นโกงกางใบเล็ก จังหวัดระนอง วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๔. กลุ่มต้นประดู่ จังหวัดระนอง วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

๕. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขหรือการบริหารจัดการ (ถ้ามี)

ไม่มี

/ ๙. ภาพกิจกรรม...

๖. ภาพกิจกรรม (ใส่ภาพประกอบพร้อมคำบรรยายภาพ)

พิธีเปิดโครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้อายุรูกษ มรดกของแผ่นดิน ได้ร่มพระบารมี
“ต้นจำปาขาว” จังหวัดพิษณุโลก ในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พิธีเปิดโครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้ใหญ่รุกข มรดกของแผ่นดิน ได้ร่มพระบารมี
“ต้นยางนา” จังหวัดพิษณุโลก ในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พิธีเปิดโครงการวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้ใหญ่รุกข มรดกของแผ่นดิน ได้ร่วพระบารมี
“ต้นส้มโอง” จังหวัดอุบลราชธานี ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

รายงานโดย กลุ่มค่านิยมและความเป็นไทย
โทร ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๒๘ ต่อ ๔๒๐๗
โทรสาร ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๖๐
e-mail address: wipa.pl๕@gmail.com